

Brusel 27. února 2026
(OR. en)

6854/26

MIGR 61
JAI 263
ASIM 15
SOC 120
EMPL 51
EDUC 67

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. února 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	C(2026) 462 final
Předmět:	DOPORUČENÍ KOMISE ze dne 29.1.2026 o přilákání talentů pro inovace

Delegace naleznou v příloze dokument C(2026) 462 final.

Příloha: C(2026) 462 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.1.2026
C(2026) 462 final

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 29.1.2026

o přilákání talentů pro inovace

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 29.1.2026

o přilákání talentů pro inovace

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy, vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Přilákání a udržení státních příslušníků třetích zemí se specializovanými dovednostmi nebo silným inovačním potenciálem, včetně výzkumných pracovníků, studentů a absolventů přírodovědeckých, technologických, inženýrských a matematických oborů (STEM), vysoce kvalifikovaných pracovníků, zakladatelů startupů a inovativních podnikatelů, má zásadní význam pro zachování hospodářského růstu a konkurenceschopnosti Unie a jejího vedoucího postavení v oblasti technologií.
- (2) Přilákání talentů pro inovace je obzvláště důležité v odvětvích klíčových pro konkurenceschopnost a strategickou autonomii Unie, která zahrnují informační a komunikační technologie, deep tech a hraniční inovace, jako je například umělá inteligence („AI“), kvantové a polovodičové technologie, virtuální světy, čisté a obnovitelné technologie (včetně jaderných technologií), biotechnologie (včetně využití ve zdravotnictví a bioekonomice), pokročilá výroba a materiály a kybernetická bezpečnost.
- (3) Přetrvávající nedostatek pracovních sil a dovedností v odvětvích náročných na inovace oslabuje schopnost Unie dosáhnout svých cílů. Tento nedostatek se od roku 2015 téměř zdvojnásobil a předpokládá se, že přetrvá i nadále, přičemž se očekává, že více než polovina nových pracovních míst do roku 2035 bude vyžadovat vysoce kvalifikované profily. K tomuto nedostatku přispívají genderové rozdíly, zejména pokud jde o pracovní sílu v oblasti vědy a techniky a v podnikatelském sektoru. Nedostatek pracovníků rovněž odráží překážky, které brání plnému využití dovedností státních příslušníků třetích zemí, kteří již v Unii pobývají, včetně problémů s uznáváním kvalifikací a s omezeným přístupem k zaměstnáním, která odpovídají jejich profilu. Tímto nedostatkem jsou neúměrně zasaženy malé a střední podniky a startupy, které mají potíže s přilákáním talentů potřebných k rozšiřování činnosti a globální konkurenci¹.
- (4) Zásadní význam má i nadále mobilizace potenciálu vlastních pracovníků Unie. Přilákání kvalifikovaných a inovativních osobností ze zemí mimo Unii je však nezbytné i pro zajištění udržitelného pipeline talentů, který posiluje konkurenceschopnost Unie a umožňuje pokrok při realizaci jejich strategických priorit. Ve stále nejistějším globálním prostředí představují otevřenost Unie, dodržování základních práv, akademická svoboda a silné demokratické instituce

¹ Employment and Social Developments in Europe 2024 – Addressing Labour and Skills Shortages for Europe’s Green and Digital Future (Zaměstnanost a sociální vývoj v Evropě v roce 2024 – řešení nedostatku pracovních sil a dovedností pro zelenou a digitální budoucnost Evropy), Evropská komise, 2024.

klíčový faktor atraktivity pro kvalifikované a inovativní jednotlivce usilující o stabilní a otevřené prostředí, které jim umožní svobodně žít, pracovat a tvořit.

- (5) Význam přilákání kvalifikovaných a talentovaných pracovníků do Unie znovu potvrzuje i Pakt o migraci a azylu². Komise v posledních letech předložila řadu legislativních a operativních opatření zaměřených na budoucnost včetně návrhu na vytvoření Rezervoáru talentů EU³ na podporu mezinárodního náboru a zřízení Talentových partnerství na podporu strukturovaných rámců spolupráce s partnerskými zeměmi.
- (6) Účinné provádění opatření na přilákání talentů by mělo být podpořeno spoluprací s partnerskými zeměmi, zejména v oblasti zabezpečení dokladů, správy identit a výměny informací, a to i za účelem řešení potenciální hrozby „odlivu mozků“. Cílem této spolupráce by mělo být posílení vzájemné důvěry, přispění k integritě postupů přijímání a doplnění širšího partnerství EU včetně Talentových partnerství a zapojení v rámci rozšíření a sousedství. Pakt pro Středomoří⁴ v této souvislosti posiluje význam mobility talentů pro budování komplexních partnerství, mimo jiné podporou vysokoškolského vzdělávání, podporou mobility studentů a návrhem založit Středomořskou univerzitu.
- (7) Unie dovedností⁵ nastínila klíčové výstupy na celounijní, národní, regionální a místní úrovni s cílem přilákat a udržet si kvalifikované pracovníky ze třetích zemí v zájmu řešení nedostatku kvalifikované pracovní síly a rozvoje talentů v Unii. Zdůraznila rovněž význam podpory integrace a rodinného života pro přilákání a udržení kvalifikovaných pracovníků a výzkumných pracovníků, včetně nutnosti rozvíjet atraktivní kariéru ve výzkumu, kterou podporuje Evropská charta pro výzkumné pracovníky.
- (8) Cílem Unie dovedností je, aby do roku 2030 do EU každoročně přicestovalo nejméně 350 000 studentů ze třetích zemí, aby zde studovali a získali diplom na terciární úrovni. Důležitým nástrojem Unie dovedností je program Erasmus+, a to i prostřednictvím stěžejních iniciativ, jako je Erasmus Mundus, aliance Evropských univerzit a budoucí značka společného evropského diplomu.
- (9) K atraktivitě pro studenty a absolventy odborného vzdělávání a přípravy, kteří mohou podpořit unijní inovace, přispěje i připravovaná strategie pro odborné vzdělávání a přípravu, oznámená v rámci Unie dovedností.
- (10) Iniciativa „*Zvolte si Evropu pro vědu*“⁶ propaguje Evropu jako destinaci excelence pro zahraniční studenty, výzkumné pracovníky a odborníky, a Strategie EU pro startupy a scaleupy⁷ si klade za cíl učinit z Evropy nejlepší místo na světě pro zakládání a rozvoj globálních společností orientovaných na vývoj technologií, včetně společností z oblasti deep tech. Tyto iniciativy spolu s Akčním plánem pro kontinent umělé inteligence⁸ zdůrazňují strategický význam odvětví deep tech, umělé inteligence, čistých technologií, zdravotnictví a digitálního odvětví pro konkurenceschopnost a svrchovanost Evropy, jakož i potřebu zajistit schopnost EU přilákat kvalifikované

² COM(2020) 609 final.

³ COM(2023) 716 final.

⁴ JOIN(2025) 26 final.

⁵ COM(2025) 90 final.

⁶ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs#choose-europe-for-science-new>.

⁷ COM(2025) 270 final.

⁸ COM(2025) 165 final.

odborníky, kteří tato odvětví rozvíjejí. Akce „Marie Curie-Skłodowska“ jsou klíčovým nástrojem pro přilákání a udržení mezinárodních talentů v Evropě a podporují odbornou přípravu a profesní rozvoj výzkumných pracovníků z celého světa ve všech fázích jejich kariéry. A konečně pak iniciativa EU Modrý koberec, která byla zahájena v rámci Strategie EU pro startupy a scaleupy, podpoří přilákání a udržení vysoce kvalifikovaných a rozličných talentů a zaměří se na podnikatelské vzdělávání, daňové aspekty zaměstnaneckých opcí a přeshraniční zaměstnávání.

- (11) Komise nabízí podporu prostřednictvím probíhajících a plánovaných iniciativ zaměřených na posílení přitažlivosti EU pro talenty, zejména prostřednictvím opatření souvisejících s iniciativou „Zvolte si Evropu“ v oblasti výzkumu a inovací. Součástí tohoto úsilí budou také možnosti financování a komunikační opatření s cílem informovat talenty o možnostech zaměstnání ve výzkumných organizacích EU.
- (12) Cílem připravovaného evropského inovačního aktu je zvýšit a urychlit zavádění inovací a zlepšit regulační prostředí pro inovativní společnosti včetně startupů a scaleupů. Rovněž návrh aktu o Evropském výzkumném prostoru (EVP) vypracovaný Komisí posílí investice do výzkumu a vývoje, sladí investiční priority Unie a členských států a podpoří mobilitu výzkumných pracovníků směrem do Unie a v rámci Unie. Akční plán Komise pro ženy ve výzkumu, inovacích a startupech bude řešit přetrvávající genderové rozdíly, které omezují plnou mobilizaci talentů a inovačního potenciálu, a bude usilovat o to, aby se EU do roku 2030 stala nejatraktivnějším místem na světě pro ženy v těchto oblastech.
- (13) Přilákání mezinárodních talentů pro inovace a konkurenceschopnost je rovněž jedním z klíčových cílů Strategie EU v oblasti vízové politiky⁹, která stanoví rámec pro vízovou politiku, jež podporuje dlouhodobé zájmy Evropy tím, že posiluje bezpečnost v celém schengenském prostoru, podporuje prosperitu a konkurenceschopnost EU a prokazuje postavení a odolnost Evropy na globální scéně.
- (14) Unie by měla provést již zahájená opatření a zintenzivnit své úsilí přijetím dalších opatření, aby se stala atraktivní destinací pro mezinárodní talenty, jejichž dovednosti, znalosti nebo činnosti mohou přispět k její konkurenceschopnosti a inovačním ekosystémům. Tato opatření by měla zlepšit přístup k unijním a vnitrostátním rámcům pro studium, výzkum, zaměstnání vyžadující vysokou kvalifikaci a dovednosti, zakladatele startupů a inovativní podnikatele, jakož i jejich provádění.
- (15) Flexibilita, kterou poskytuje právní rámec Unie, by měla být využita k urychlení a usnadnění přijímání mezinárodních talentů a ke zvýšení atraktivity Unie. Tato opatření by měla být doprovázena operativními opatřeními na úrovni Unie i na vnitrostátní úrovni.
- (16) *Acquis* Unie poskytuje rámec umožňující přilákat a udržet talenty ze třetích zemí. Směrnice (EU) 2016/801 („směrnice o studentech a výzkumných pracovnících“)¹⁰ harmonizuje podmínky vstupu a pobytu pro studenty a výzkumné pracovníky a usnadňuje mobilitu a možnosti po ukončení studia či výzkumu; směrnice (EU)

⁹ COM(2026) 43.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21., ELI <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

2021/1883 („směrnice o modré kartě EU“)¹¹ stanoví společná pravidla pro přijímání a práva vysoce kvalifikovaných pracovníků. Tato pravidla doplňuje směrnice Rady 2003/86/ES („směrnice o sloučení rodiny“)¹², která stanoví podmínky pro sloučení rodiny, což je prvek, který hraje důležitou roli při získávání a udržení zahraničních talentů a podpoře dlouhodobé integrace.

- (17) Zdlouhavé postupy, obtíže talentovaných pracovníků při přístupu ke konzulátům, nedostatek informací a složité vnitrostátní režimy včetně režimů pro zakladatele startupů a inovativní podnikatele nadále podkopávají účinnost rámce Unie a omezují jeho atraktivitu a viditelnost na celosvětové úrovni. Snižují také dopad úsilí Unie v jiných oblastech, jako je vzdělávání, výzkum nebo inovace.
- (18) K přilákání mezinárodních talentů do Unie je nezbytné zavést rychlé, transparentní a předvídatelné postupy přijímání. Lze přijmout konkrétní opatření, která zajistí jednodušší a předvídatelnější postupy přijímání, zkrátí dobu zpracování a zajistí, aby byly konzulární a správní systémy dostatečně vybaveny pro efektivní vyřizování žádostí a zároveň zajišťovaly ochranu před možným zneužitím, mimo jiné díky finanční podpoře Unie.
- (19) Klíčový význam pro přilákání a udržení výzkumných pracovníků, zahraničních studentů, vysoce kvalifikovaných pracovníků a zakladatelů startupů a inovativních podnikatelů má posílení dlouhodobých perspektiv. Směrnice Rady 2003/109/ES („směrnice o dlouhodobě pobývajících rezidentech“)¹³ dává možnost získat právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta EU po pěti letech oprávněného a nepřetržitého pobytu v daném členském státě a podporuje vysoce mobilní talenty, jako jsou výzkumní pracovníci a vysoce kvalifikovaní pracovníci. Návrh Komise¹⁴ na přepracování směrnice o dlouhodobě pobývajících rezidentech by dále přispěl k zatraktivnění Unie.
- (20) Klíčem k úspěšné politice přilákání a udržení pracovníků je také usnadnění uznávání kvalifikací a dovedností státních příslušníků třetích zemí. Iniciativa pro přenositelnost dovedností, která má být přijata v roce 2026, prozkoumá, zda navrhnout společná pravidla pro jednodušší postupy uznávání kvalifikací a dovedností státních příslušníků třetích zemí.
- (21) Pro zrychlení, zprůhlednění a zefektivnění postupů je nezbytné zlepšit poskytování informací talentům v zahraničí, posílit koordinaci mezi institucemi ve vzdělávání, odborné přípravě a výzkumu a aktéry v oblasti inovací a zajistit odpovídající administrativní kapacitu.
- (22) Měla by být předložena cílená doporučení, která by usnadnila přístup talentů do Unie a členských států a zjednodušila postupy podávání žádostí, posílila opatření k přilákání a

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1883 ze dne 20. října 2021 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci a o zrušení směrnice Rady 2009/50/ES (Úř. věst. L 382, 28.10.2021, s. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

¹² Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, 3.10.2003, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/86/oj>), zatímco směrnice (EU) 2016/801 (pro výzkumné pracovníky) a směrnice (EU) 2021/1883 stanoví příznivější pravidla.

¹³ Směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. L 16, 23.1.2004, s. 44., ELI <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/109/oj>).

¹⁴ COM(2022) 650 final.

udržení mezinárodních talentů, které mohou přispět ke konkurenceschopnosti a růstu Unie, zvýšila kapacitu a přístup k informacím a podpořila koordinační mechanismy.

- (23) Osoby požívající mezinárodní ochrany s pobytem v EU nebo státní příslušníci třetích zemí, kteří potřebují ochranu a jsou vysídleni do třetí země, mohou rovněž mít dovednosti, které jsou na evropském trhu práce zapotřebí, nebo silný inovační potenciál. Mohou se však potýkat se specifickými problémy spojenými se získáním oprávnění k pobytu za účelem studia, výzkumu a výkonu vysoce kvalifikovaného zaměstnání. To zahrnuje řešení problémů s přístupem k postupům uznávání zahraničních diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci, zejména v případech, kdy chybí doklady nebo není možné uhradit náklady spojené s postupy uznávání. V tomto ohledu by bylo možné využít zkušeností získaných v rámci doplňkových možností souvisejících s prací nebo vzděláváním v souladu s doporučením Komise o legálních možnostech poskytování ochrany v EU¹⁵.
- (24) Měla by být podporována spolupráce a výměna informací o přilákání talentů k inovacím mezi členskými státy, sociálními partnery a zúčastněnými stranami, mimo jiné prostřednictvím vzájemného učení a výměny osvědčených postupů. Měla by být zřízena platforma pro přilákání talentů pro inovace, která by sdružovala odborníky ze stávajících fór pro migraci, zaměstnanost, vzdělávání a inovace s ohledem na vytváření synergií, zajištění koordinace a sledování, jak se provádějí doporučení.
- (25) Komise by měla pravidelně hodnotit provádění tohoto doporučení s tím, že začne v roce 2026, a to rovněž s cílem posoudit, zda je zapotřebí provést cílené legislativní úpravy ke zjednodušení postupů a k tomu, aby tyto postupy lépe reagovaly na ambice EU v oblasti konkurenceschopnosti a inovací. Za tímto účelem by členské státy měly být vyzvány, aby Komisi informovaly o příslušných vnitrostátních iniciativách, reformách, osvědčených postupech a statistikách.
- (26) Toto doporučení by se mělo zaměřit na rámce pro přijímání a pobyt pro pobyty delší než 90 dní. Členské státy by se rovněž mohly rozhodnout uplatňovat opatření tohoto doporučení na příslušné kategorie státních příslušníků třetích zemí s vízovou povinností, kteří navštěvují EU za účelem studia, výzkumu nebo podnikání, a to na pobyty do 90 dnů v rámci 180denního období, pokud je to v souladu s platným právním rámcem EU pro krátkodobá víza¹⁶.
- (27) Tímto doporučením není dotčena pravomoc členských států určovat počty přijímaných státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání v souladu s čl. 79 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie.

DOPORUČUJE:

USNADNĚNÍ PŘÍSTUPU DO UNIE A ČLENSKÝCH STÁTŮ A ZJEDNODUŠENÍ POSTUPŮ PŘI PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTÍ PRO TALENTY

Opatření k usnadnění podávání a vyhodnocování žádostí o dlouhodobá víza a povolení k pobytu

¹⁵ Doporučení Komise (EU) 2020/1364 ze dne 23. září 2020 o legálních možnostech poskytování ochrany v EU: podpora přesídlování, humanitárního přijímání a dalších doplňkových možností (Úř. věst. L 317, 1.10.2020, s. 13., ELI <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1364/oj>).

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

1. Členské státy by měly zajistit jednoduché, rychlé, transparentní a digitalizované postupy podávání žádostí, aby motivovaly vysoce kvalifikované pracovníky i výzkumné organizace, instituce vzdělávání a odborné přípravy a zaměstnavatele k využívání možností mezinárodní mobility.
2. Členské státy by měly žadatelům umožnit podávat žádosti na dálku nebo osobně. Osobní schůzky by měly být vyžadovány pouze v nezbytných případech, například za účelem poskytnutí biometrických údajů nebo v případě důvodných pochybností, že by státní příslušníci třetích zemí pobývali v Unii za jiným účelem, než pro který žádají o přijetí. V případech, kdy je vyžadováno osobní podání žádosti, by členské státy měly zajistit dostatečný počet snadno dostupných termínů pro podávání žádostí, pohovory a vyzvednutí dlouhodobých víz nebo povolení k pobytu.
3. Členské státy by měly zajistit, aby opatření usnadňující podávání žádostí byla doprovázena i vhodnými zárukami, které zajistí, že státní příslušníci třetích zemí nebudou představovat hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví, a zabrání zneužívání a podvodům, mimo jiné ověřováním pravosti a důvěryhodnosti hostitelských subjektů a zaměstnavatelů, podpůrných dokumentů a profilu žadatelů, kteří chtějí provádět výzkum, studovat nebo pracovat v oblastech strategického významu (např. obrana, jaderná energetika, zpravodajské služby atd.). Členské státy by rovněž měly zavést přiměřené mechanismy monitorování poté, co státní příslušníci třetích zemí vstoupí na jejich území, aby se ujistily, že jsou i nadále splněny podmínky přijímání, včetně monitorování, zda nevznikají nová rizika pro veřejnou bezpečnost a veřejný pořádek, zejména rizika úniku technologií.
4. Členské státy by měly zavést online systémy pro podávání žádostí, které budou uživatelsky přívětivé, účinné a budou umožňovat bezpečnou a interoperabilní¹⁷ výměnu údajů a koordinaci mezi příslušnými vnitrostátními orgány zapojenými do zpracování žádostí.
5. Členské státy se vyzývají, aby v případě potřeby sdružily a koordinovaly konzulární zdroje ve třetích zemích s cílem řešit omezené kapacity konzulárních úřadů. Tato spolupráce by mohla zahrnovat sdílená nebo společná vízová oddělení, poskytování cílených informací o postupech podávání žádostí a usnadnění postupů udělování dlouhodobých víz a povolení k pobytu pro zahraniční studenty, výzkumné pracovníky, vysoce kvalifikované pracovníky, zakladatele startupů a inovativní podnikatele. Tato specializovaná oddělení by mohla být zřízena ve spolupráci s delegacemi EU, vnitrostátními inovačními agenturami a obchodními komorami a mohla by pořádat i propagační aktivity.
6. Pokud členský stát nemá v určité třetí zemi diplomatické nebo konzulární zastoupení, měl by přijmout nezbytná opatření usnadňující podávání žádostí, například prostřednictvím systému pro podávání žádostí online nebo prostřednictvím ujednání o zastoupení s jinými členskými státy přítomnými v dané třetí zemi.

Opatření na podporu jednodušších podmínek přijímání

7. Členské státy by měly používat postupy schvalování nebo uznávání pro výzkumné organizace, vysokoškolské instituce a zaměstnavatele, aby žadatele osvobodily od určitých požadavků na dokumentaci, a to s využitím možností stanovených v člancích 9 a 15 směrnice (EU) 2016/801 a článku 13 směrnice (EU) 2021/1883. Pro

¹⁷ Interoperabilitu systémů členských států pro podávání žádostí lze usnadnit zohledněním příslušných zdrojů na portálu Interoperabilní Evropa.

účely transparentnosti a zajištění toho, aby byli žadatelé informováni o usnadněních poskytovaných schváleným a uznaným výzkumným organizacím, vysokoškolským institucím a zaměstnavatelům, by členské státy měly pravidelně zveřejňovat aktualizované seznamy schválených hostitelských a podpůrných subjektů a uznaných zaměstnavatelů na stejných internetových stránkách, na kterých žadatelé naleznou informace o postupech týkajících se dlouhodobých víz a povolení k pobytu.

8. Členské státy by měly snížit počet dokumentů nebo dokladů, které musí žadatelé předložit při podání žádosti o studium, výzkum nebo zaměstnání vyžadující vysokou kvalifikaci a dovednosti ve schválené výzkumné organizaci, vysokoškolské instituci nebo u uznaného zaměstnavatele, jak to umožňují čl. 8 odst. 3 a čl. 11 odst. 3 směrnice (EU) 2016/801 a čl. 13 odst. 2 směrnice (EU) 2021/1883. Členské státy by měly přinejmenším osvobodit žadatele od povinnosti předkládat dokumenty, které již byly ověřeny hostitelským subjektem nebo jiným příslušným orgánem, jako je doklad o zajištění ubytování, překlady diplomů, doklad o zdravotním pojištění, testy trhu práce nebo jiné podpůrné dokumenty, které byly posouzeny již dříve během procesu schvalování nebo uznávání.
9. Státní příslušníci třetích zemí, kteří přicházejí do Unie za účelem studia, výzkumu nebo výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci a dovednosti, často v době podání žádosti neznají svou budoucí adresu, a bez podepsané pracovní smlouvy a platného dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu si ani nemohou pronajmout řádné ubytování. Členské státy by měly upustit od požadavku, aby studenti, výzkumní pracovníci a vysoce kvalifikovaní pracovníci v době podání žádosti uváděli adresu v daném členském státě, včetně adresy dočasné, v souladu s čl. 7 odst. 2 směrnice (EU) 2016/801 a čl. 5 odst. 7 směrnice (EU) 2021/1883.
10. Aby byla modrá karta EU přístupnější inovativním talentům, měly by členské státy zvážit:
 - uplatnění nižší minimální výše mzdy u profesí, které čelí strukturálnímu nedostatku, a u čerstvých absolventů vysokých škol v rozpětí povoleném dle čl. 5 odst. 4 směrnice (EU) 2021/1883 a
 - akceptování relevantní odborné praxe nahrazující dosaženou formální kvalifikaci v průběhu postupu podávání žádostí v odvětvích strategického významu pro inovační ekosystém Unie mimo odvětví informačních a komunikačních technologií uvedených v příloze I směrnice (EU) 2021/1883 v souladu s čl. 2 odst. 9 písm. b) této směrnice.

Opatření ke zkrácení doby zpracování

11. Členské státy by měly zavést zjednodušené nebo zrychlené postupy umožňující, aby zakladatelé startupů a inovativní podnikatelé získali dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu, a to ve spolupráci s inovačními subjekty uznanými nebo schválenými vnitrostátními orgány (např. certifikované inkubátory, akcelerátory, inovační agentury, technologické parky). Členské státy by měly uplatňovat zjednodušené nebo zrychlené postupy zejména pro zakladatele startupů a malých a středních podniků i inovativní podnikatele, kteří se účastní vnitrostátních inovačních programů nebo inovačních programů podporovaných EU, jako je například Horizont Evropa, včetně Evropské rady pro inovace, Evropského inovačního a technologického institutu nebo iniciativy EUREKA EuroStars, případně se účastní projektů podporovaných InvestEU.

12. Členské státy by měly žádosti o dlouhodobá víza a povolení k pobytu (včetně žádostí o prodloužení) mezinárodních studentů, výzkumných pracovníků a vysoce kvalifikovaných pracovníků v odvětvích STEM a dalších odvětvích souvisejících s inovacemi, jakož i zakladatelů startupů a inovativních podnikatelů vyřizovat co nejdříve, a doporučuje se, aby tak činily do 30 dnů od podání žádosti.
13. Rovněž v souladu s cíli stanovenými v doporučení Rady „Evropa v pohybu“¹⁸ by členské státy měly vyřizovat žádosti zahraničních studentů a výzkumných pracovníků, kteří do Unie přijíždějí v rámci programů financovaných Unií, jako je Erasmus+, akce „Marie Curie-Sklodowska“, granty Evropské rady pro výzkum a dalších režimů zaměřených na přilákání talentovaných výzkumných a inovačních týmů, o dlouhodobá víza a povolení k pobytu (včetně jejich prodloužení) co nejdříve, přičemž se doporučuje, aby tak činily do 30 dnů od podání žádosti.
14. Členské státy by se měly zdržet toho, aby v různých fázích postupu přijímání požadovaly jiné než základní dokumenty, které již byly předloženy v předchozí fázi tohoto postupu, jako jsou kopie pracovních smluv, doklady o ubytování, úřední překlady nebo legalizace diplomů, a měly by jednat na základě vzájemné důvěry v pravost a přesnost předložených dokumentů. V souladu s čl. 5 odst. 2 směrnice 2016/801 by členské státy měly zvážit přijímání dokumentace v úředních jazycích Unie, které nejsou úředními jazyky daného členského státu, nebo alespoň v angličtině.
15. Členské státy by měly umožnit zahraničním žadatelům z řad studentů, aby zahájili imigrační řízení před zaplacením plné výše školného za předpokladu, že doklad o zaplacení celé částky bude předložen nejpozději při vydání dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu.
16. Pokud členské státy vydávají povolení k pobytu pouze na svém území a žadatelé potřebují ke vstupu na toto území vízum, měly by členské státy vyřídit vydání požadovaného víza co nejdříve a ve stejné celkové lhůtě 30 dnů, která je doporučena v bodech 12 a 13 tohoto doporučení. Tato lhůta by měla rovněž pokrýt dobu, kterou příslušné orgány potřebují k případné kontrole situace na trhu práce.
17. Členské státy by neměly v případě výzkumných pracovníků a vysoce kvalifikovaných pracovníků uplatňovat testy trhu práce, ledaže je to skutečně nutné, a neměly by je uplatňovat ani při prodlužování povolení k pobytu nebo v případech mobility v rámci EU. Členské státy se rovněž vyzývají, aby neuplatňovaly testy trhu práce v případě profesí, které se potýkají se strukturálním nedostatkem pracovních sil, jakož i těch, které přispívají k inovačnímu ekosystému EU, včetně odvětví souvisejících se STEM. Jsou-li prováděny, měly by být testy trhu práce rychlé, přiměřené a transparentní.

OD PŘILÁKÁNÍ PO UDRŽENÍ MEZINÁRODNÍCH TALENTŮ A JEJICH SETRVÁNÍ V UNII

Opatření na posílení podnikatelských a dlouhodobých pracovních příležitostí

18. Členské státy by měly zvýšit informovanost zahraničních studentů a výzkumných pracovníků o tom, že mají možnost pobývat na jejich území po dobu nejméně devíti

¹⁸ Doporučení Rady ze dne 13. května 2024, „Evropa v pohybu“ – příležitosti ke vzdělávací mobilitě pro všechny (Úř. věst. C, 2024/3364, 14.6.2024).

měsíců po dokončení studia nebo výzkumu za účelem hledání zaměstnání nebo zahájení podnikání, jak stanoví čl. 25 odst. 1 směrnice (EU) 2016/801. Toto období by mohlo být případně prodlouženo, aby absolventi a výzkumní pracovníci měli dostatek času najít si práci odpovídající jejich úrovni dovedností nebo zahájit podnikatelskou činnost.

19. Členské státy by měly využít možnosti stanovené v čl. 15 odst. 5 směrnice (EU) 2021/1883 k tomu, aby umožnily držitelům modré karty EU vykonávat vedle své hlavní činnosti, kterou vykonávají jakožto držitelé modré karty EU, i jiné pracovní činnosti, aniž by to ovlivnilo jejich práva na pobyt vyplývající z držení modré karty EU. Tato flexibilita je důležitá obzvláště v odvětví informačních a komunikačních technologií a v dalších odvětvích zaměřených na inovace, kde by mohla povzbudit vysoce kvalifikované pracovníky k testování a rozvoji podnikatelských projektů při zachování jejich hlavní činnosti v rámci postavení držitele modré karty EU.

Opatření k udržení talentů

20. Členské státy by měly usnadnit přístup zahraničních studentů, výzkumných pracovníků, vysoce kvalifikovaných pracovníků, zakladatelů startupů a inovativních podnikatelů k příslušným podpůrným službám a sítím na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU, aby jim pomohly usadit se v EU a vykonávat zde pracovní činnost. Referenčním bodem pro výzkumné pracovníky je již nyní EURAXESS. Další podpora pro inovace by mohla zahrnovat:
- informace o programech napomáhajících zakládání a rozvoji podniků a mentoringových programech pro zakladatele startupů a inovativní podnikatele,
 - kariérní rozvoj včetně služeb pro hledání zaměstnání a umíst'ování zahraničních absolventů a akademických pracovníků,
 - podporu podnikatelského vzdělávání, jakož i iniciativy v oblasti změny kvalifikace a prohlubování dovedností odborníků,
 - podporu při hledání ubytování, informace o pronájmu nemovitostí, jednání s poskytovateli ubytování a místními úřady,
 - podporu při učení nebo zlepšování jazykových dovedností,
 - pomoc při vyřizování administrativních formalit včetně místní registrace, daní, přístupu ke zdravotním službám a sociálnímu zabezpečení,
 - podporu manželů nebo partnerů za účelem hledání zaměstnání nebo zahájení podnikatelské činnosti, včetně jazykového vzdělávání,
 - usnadnění péče o děti a jejich zápisu do školy, a to od raných fází a v průběhu celého roku, a také zajištění řádného uznání předchozího studia jako rovnocenného.
21. Členské státy by měly zajistit, aby způsobilí výzkumní pracovníci, vysoce kvalifikovaní pracovníci, zakladatelé startupů a inovativní podnikatelé mohli účinně získat právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta EU. Za tímto účelem by členské státy měly poskytovat jasné informace o podmínkách způsobilosti a postupech a právech s nimi spojených, a měly by usnadnit koordinaci mezi místními orgány a hostitelskými a podpůrnými subjekty za účelem ověření dob pobytu a podmínek integrace.
22. Členské státy by měly držitelům modré karty EU usnadnit přístup k právnímu postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta EU, jak stanoví čl. 18 odst. 2 směrnice

(EU) 2021/1883, a to tak, že umožní sčítání dob pobytu dosažených v různých členských státech. Měly by rovněž usnadnit přístup k právnímu postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta EU bývalým zahraničním studentům, kteří zůstávají v EU po ukončení studia a po nalezení zaměstnání. V těchto případech, jak to umožňuje čl. 4 odst. 2 směrnice Rady 2003/109/ES, se členským státům doporučuje, aby při výpočtu pětiletého období potřebného k získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta EU vzaly v úvahu poloviční délku pobytů za účelem studia.

23. Členské státy by měly uplatňovat stejné lhůty pro doby zpracování žádostí v délce 30 dnů, které jsou stanoveny v bodech 12 a 13, i na doprovázející rodinné příslušníky výzkumných pracovníků a vysoce kvalifikovaných pracovníků, kteří mohou požádat o povolení k pobytu zároveň s daným výzkumným pracovníkem nebo vysoce kvalifikovaným pracovníkem v souladu s čl. 26 odst. 4 směrnice (EU) 2016/801 a čl. 17 odst. 4 směrnice (EU) 2021/1883. Výzkumní pracovníci a vysoce kvalifikovaní pracovníci by měli být informováni o této možnosti, jakož i o právu rodinných příslušníků na přístup na trh práce, zdravotní péči, vzdělávání a odbornou přípravu.

Opatření na podporu mobility v rámci EU

24. Členské státy by měly informovat žadatele o možnosti mobility mezinárodních studentů, výzkumných pracovníků a držitelů modré karty EU v rámci EU. Členské státy by rovněž měly zajistit, aby byly o pravidlech mobility v rámci EU informovány příslušné vnitrostátní orgány a výzkumné a vzdělávací instituce.
25. Členské státy by měly využít flexibility stanovené v článcích 27 až 31 směrnice (EU) 2016/801 a v článcích 20, 21 a 22 směrnice (EU) 2021/1883 ke zjednodušení a zefektivnění postupů pro mobilitu v rámci EU. Za tímto účelem by členské státy měly zvážit:
- že umožní mobilitu zahraničních studentů, aniž by měl daný student nebo vysokoškolská instituce povinnost informovat příslušné orgány obou členských států¹⁹,
 - že umožní krátkodobou mobilitu výzkumných pracovníků (a jejich rodinných příslušníků), aniž by měl daný výzkumný pracovník a výzkumná organizace povinnost informovat příslušné orgány, jak to stanoví články 28 a 30 směrnice (EU) 2016/801,
 - že umožní držitelům modré karty EU vykonávat během krátkodobé mobility v rámci EU obchodní činnosti kromě činností uvedených v čl. 2 odst. 13 směrnice (EU) 2021/1883, například účast na inovačních projektech, činnosti v oblasti mentoringu nebo sdílení znalostí, podnikatelskou angažovanost (např. inkubaci začínajících podniků, akcelerační programy, založení inovační společnosti nebo vstup do ní) a dočasné výukové nebo výzkumné pobyty na univerzitách nebo ve výzkumných organizacích. Seznam těchto činností by měl být pravidelně aktualizován a zpřístupněn v souladu s čl. 24 odst. 1 druhým pododstavcem písm. a) směrnice (EU) 2021/1883,
 - že použijí zjednodušený oznamovací postup týkající se dlouhodobé mobility výzkumných pracovníků a jejich rodinných příslušníků, jak je stanoveno v čl.

¹⁹ Podle čl. 31 odst. 2 směrnice (EU) 2016/801 nemá druhý členský stát (v němž studenti hodlají absolvovat část svého studia) povinnost vyžadovat oznamovací postup pro mobilitu studentů.

29 odst. 1 písm. a) a čl. 30 odst. 2 směrnice (EU) 2016/801, namísto postupu vyžadujícího novou žádost,

- že omezí dokumenty požadované pro mobilitu mezinárodních studentů, výzkumných pracovníků a držitelů modré karty EU a jejich rodinných příslušníků v rámci EU na základní prvky, jako je platný cestovní doklad a povolení vydané prvním členským státem. Jiné dokumenty, jako je doklad o zdravotním pojištění, prostředcích nebo adrese, by neměly být vyžadovány znovu, pokud to není nezbytně nutné. Dokumenty by měly být přijímány v angličtině.

POSÍLENÍ KAPACITY A PŘÍSTUPU K INFORMACÍM, PODPORA KOORDINAČNÍCH MECHANISMŮ

Opatření k posílení správní kapacity

26. Členské státy by měly vybavit své příslušné orgány včetně diplomatických a konzulárních zastoupení odpovídajícími lidskými a finančními zdroji umožňujícími účinné vyřizování žádostí, zejména v místech, kde se přijímá velké množství žádostí, a v období sezónních špiček (např. v měsících předcházejících začátku akademického roku).
27. Členské státy by měly zajistit, aby příslušní pracovníci, zejména konzulární pracovníci, byli pravidelně a komplexně školeni v oblasti posuzování žádostí a příslušné dokumentace a aby žadatelům poskytovali poradenství umožňující zajistit, že budou žádosti podávány včas a že budou úplné.
28. Členské státy se vyzývají, aby využívaly dostupné nástroje Unie, zejména Azylový, migrační a integrační fond (AMIF), na podporu budování kapacit, posilování personálu a odborné přípravy, jakož i Nástroj pro technickou podporu pro účely podpory svého úsilí při navrhování, provádění a hodnocení strukturálních reforem potřebných ke zvýšení kapacity v oblasti řízení migrace a zlepšení meziodvětvové koordinace a výzkumný program Horizont Evropa k podpoře shromažďování relevantních důkazů a údajů²⁰.

Opatření ke zlepšení přístupu k informacím

29. Členské státy by měly poskytnout jasné informace o dokladech požadovaných k žádosti o dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu, včetně příkladů přípustných dokladů v rámci požadavků, jako jsou „*dostatečné prostředky*“, a také o časovém harmonogramu postupu vyřizování žádosti o vízum a povolení k pobytu.
30. Členské státy by měly využívat a podporovat stávající vnitrostátní a celounijní nástroje a iniciativy, které talentům ze zemí mimo EU usnadní přístup k informacím, jako je například portál EU o přistěhovalectví, centrum příležitostí pro zakladatele startupů Evropské startupové aliance a portály EURAXESS a „Zvolte si Evropu“ pro výzkumné pracovníky. Při navrhování a rozvoji Rezervoáru talentů EU bude Komise usilovat o sblížení stávajících nástrojů a iniciativ na úrovni EU, aby podpořila synergie a zjednodušení.

²⁰ Viz výzkumné projekty programu Horizont Evropa financované v rámci tématu *HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01-03 (Inovativní přístupy k Talentovým partnerstvím)*.

31. Pokud jde o povinnost zajistit, aby měli studenti, výzkumní pracovníci a vysoce kvalifikovaní pracovníci snadný přístup k informacím, jak vyžaduje článek 35 směrnice (EU) 2016/801 a článek 24 směrnice (EU) 2021/1883, členské státy se vyzývají, aby využívaly jako jednotná kontaktní místa centralizované online portály dostupné i v mobilních aplikacích a s vícejazyčným obsahem, často kladenými dotazy, chatboty nebo asistenčními linkami. Tyto portály by měly nabízet interaktivní poradenství ohledně přípravy žádostí a praktických aspektů spojených s pobytem v daném členském státě, jako je bydlení, zdravotní péče, bankovníctví a daně. Aktivní účast vnitrostátních orgánů a aktérů v oblasti inovací má zásadní význam pro udržení přesných, komplexních a aktuálních informací. Státní příslušníci třetích zemí by také měli mít možnost požádat o dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu přímo na téže online platformě.
32. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s partnerskými zeměmi na opatřeních k posílení zabezpečení dokladů, správy identit a výměny informací, jakož i k řešení možných obav z „odlivu mozků“. Tato spolupráce může přispět k posílení vzájemné důvěry a integrity postupů přijímání a doplnit iniciativy na základě komplexních partnerství EU, Talentových partnerství a spolupráce s partnery v zemích procesu rozšíření a sousedství.

Opatření k posílení koordinace

33. Členské státy by měly zajistit účinnou koordinaci, komunikaci a výměnu informací mezi imigračními a pracovními úřady na jedné straně a hostitelskými a podpůrnými subjekty, zejména výzkumnými organizacemi a vysokoškolskými institucemi, startupovými akcelerátory a inkubátory, inovačními agenturami a obchodními komorami na straně druhé. Příslušné orgány by měly jmenovat kontaktní místa, která usnadní přímou a bezpečnou výměnu informací s hostitelskými a podpůrnými subjekty.
34. Členské státy by měly podporovat opatření, v jejichž rámci mohou hostitelské a podpůrné subjekty pomáhat žadatelům během procesu podávání žádostí, aby byla zajištěna úplnost žádostí před odesláním imigračním orgánům.
35. Členské státy by měly informovat hostitelské a podpůrné subjekty o průměrných lhůtách pro zpracování, aby bylo možné včas předložit potřebné dokumenty (např. ujednání o hostování, doklad o přijetí na univerzitu) s dostatečným předstihem, v každém případě však nejpozději 90 dní před zahájením výzkumného projektu nebo akademického roku. Aby se předešlo administrativním průtahům a zajistilo se včasné přijetí, měly by být zřízeny přímé informační kanály, které by oznamovaly imigračním úřadům pozdní přijetí zahraničních studentů nebo změny v termínech zápisu.
36. Členské státy by měly upřednostnit pozdní žádosti o přijetí, aby zahraniční studenti mohli vycestovat před začátkem akademického roku, a umožnit včasné podávání žádostí o dlouhodobá víza a povolení k pobytu s cílem předejít sezónním špičkám a ulevit konzulárním službám.

Podpora a řízení ze strany Komise

37. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly a vyměňovaly si informace, a to i se sociálními partnery a dalšími zúčastněnými stranami, o opatřeních k přilákání talentů pro inovace, mimo jiné prostřednictvím vzájemného učení a výměny osvědčených postupů. Za tímto účelem by členské státy měly přispívat k platformě pro přilákání talentů pro inovace, kterou Komise svolá s cílem sdružit odborníky na migraci,

zaměstnanost, vzdělávání a inovace na stávajících fórech – jako jsou kontaktní skupina pro legální migraci, Platforma pro migraci pracovních sil, pracovní skupina pro vysokoškolské vzdělávání a Evropská rada pro inovace – s cílem vytvořit synergie, zajistit koordinaci mezi veřejnými orgány a zúčastněnými stranami a sledovat provádění tohoto doporučení.

38. Na podporu monitorování tohoto doporučení a přilákání talentů pro inovace by členské státy měly Komisi informovat o příslušných vnitrostátních iniciativách, reformách, osvědčených postupech a statistikách, které Komise vyhodnotí během roku 2026 a poté bude vyhodnocovat pravidelně, a to i s ohledem na možné cílené legislativní úpravy, které mohou být zapotřebí, aby byly postupy jednodušší a lépe reagovaly na ambice EU, pokud jde o konkurenceschopnost a inovace.

V Bruselu dne 29.1.2026

Za Komisi,

Magnus BRUNNER
člen Komise

